

Nieuws uit de literatuur III

C.G. Hanson & J.L. Mason, 1985. *Bird seed aliens in Britain*, *Watsonia* 15: 237-252. Een goed gedocumenteerde en geannoteerde lijst van in totaal 438 soorten die als vogelvoer of als verontreiniging daarvan in Engeland worden ingevoerd. Het is aannemelijk dat de resultaten van hun bevindingen ook van toepassing zijn op Nederland. Hoofdbestanddelen van vogelvoer blijken te bestaan uit de volgende soorten: *Arachis hypogaea* L. (pinda), *Avena sativa* (haver), *Brassica rapa* (raapzaad), *Camelina sativa* (huttentut), *Cannabis sativa* (hennep), *Capsicum annuum* L. (Spaanse peper), *Carthamus tinctorius* (saffloer), *Carum carvi* (karwij), *Cicer arietinum* (keker), *Cichorium intybus* (cichorei), *Cuminum cyminum* L. (komijn), *Dipsacus sativus* (L.) Honckeny (weverskaarde), *Echinochloa utilis* Ohwi & Yabano (= *E. frumentacea* auct.; een hanepoot), *Fagopyrum esculentum* (boekweit), *Guizotia abyssinica* (gingellikruid), *Helianthus annuus* (zonnebloem), *Hordeum distichon* (tweerijige gerst), *Hordeum vulgare* (gerst), *Lactuca sativa* (sla), *Linum usitatissimum* (lijnzaad), *Oryza sativa* L. (rijst), *Panicum miliaceum* (pluimgierst), *Papaver somniferum* (maanzaad), *Phalaris canariensis* (kanariezaad), *Pimpinella anisum* L. (anijs), *Pisum sativum* (erwt), *Secale cereale* (rogge), *Setaria italica* (vogelgerst), *Sorghum bicolor* (kafferkoren), *Vicia faba* (tuinboon), *Vicia sativa* (voederwikke), *Triticum aestivum* (tarwe) en *Zea mays* (mais).

Vondsten van deze soorten behoren volgens onze opvattingen niet als 'adventief' te worden betiteld, omdat de soorten als cultuurplanten dienen te worden beschouwd. Dit geldt naar onze mening ook voor de karakteristieke verontreinigingen: zaadjes van andere planten, die dezelfde grootte hebben als de zaden, waar het om begonnen is en die

bij het schonen van het zaad niet zijn weggenomen. De meest voorkomende verontreinigingen van vogelzaad zijn: *Amaranthus blitoides* (nerfamarant), *A. hybridus* (basterdamarant), *A. quitensis* Kunth (een amarant), *A. retroflexus* (papegaaienkruid), *Ambrosia artemisiifolia* (alsemambrosia), *Atriplex hortensis* (tuinmelde), *Avena fatua* (oot), *Bifora testiculata* (L.) Roth (een holzaad), *Brassica napus* (koolzaad), *B. nigra* (zwarte mosterd), *Bupleurum subovatum* (= *B. lancifolium*; een goudschem), *Cenchrus incertus* M.A. Curtis (een stekelgras), *Chenopodium probstii* Aellen (een ganzevoet), *Datura stramonium* (doornappel), *Galium tricornutum* (driehoornig walstro), *Hirschfeldia incana* (pluimraket), *Ipomoea hederacea* Jacq. (een dagbloem), *Lepidium sativum* (sterkers), *Lolium temulentum* (dolik), *Nicandra physalodes* (zegekruid), *Panicum capillare* (draadgierst), *Phaseolus vulgaris* (boon), *Picris echinoides* (dubbelkelk), *Potentilla norvegica* (Noorse ganzerik), *Raphanus sativus* (radijs), *Setaria faberi* Herrm. (een naalbaar), *S. viridis* (groene naalbaar), *Sinapis alba* (gele mosterd), *Sisymbrium altissimum* (Hongaarse raket), *S. orientale* (Oosterse raket) en *Vaccaria hispanica* (= *V. pyramidata*; koekruid).

In de inleidende paragrafen gaan Hanson & Mason in op de herkomsten van commerciële zaadmengsels en de toepassingen ervan, op zaadzuiveringstechnieken en de wijze waarop de verschillende soorten in Engeland uit gemorst of weggeworpen zaad kunnen opkomen. Een herhaling van hun onderzoek voor Nederland zal waarschijnlijk nog enkele soorten meer toevoegen aan de lijst van vogelzaad-planten en onbedoelde bijmengsels.